

όπως τους αποκαλούσε. Επίσης και οι πρόσφυγες, στις χώρες που βρίσκονταν διαμετρήθηκαν στην καθοδήγηση του Κ.Κ.Ε που είχε τις ευθύνες και τις υποχρεώσεις απέναντί τους και έπρεπε να φροντίσει για τον επαναπατρισμό τους. Ακόμη διαμετρήθηκαν στις κυβερνήσεις των Λαϊκών Δημοκρατιών και απαιτούσαν να τους στείλουν στην πατρίδα τους.

Οι χώρες που φιλοξενούσαν τους πολιτικούς πρόσφυγες, εκτός από τα οικονομικά βάρη που είχαν γι αυτούς αντιμετώπιζαν τώρα πολλές βαριές κατηγορίες σε διεθνές επίπεδο. Τους κατασκοφαντούσαν ότι κρατούν βίαια τους Έλληνες ομήρους, οι οποίοι ζητούν να γυρίσουν στην πατρίδα τους, από την οποία έφυγαν παρά τη θέλησή τους.

Το ζήτημα αυτό ύστερα από συζητήσεις και διαβουλεύσεις των ενδιαφερομένων πλευρών παρεπέμφθη στον Διεθνή Ερυθρό Σταυρό και που ανέλαβε να κάνει τις ανάλογες ενέργειες και προετοιμασίες για την επιστροφή όσων επιθυμούν στην Ελλάδα, σε συνεργασία και με τον Ερυθρό Σταυρό της Ουγγαρίας.

Στη Βουδαπέστη, έγινε ένα ειδικό γραφείο και όσοι ήθελαν να γυρίσουν στην Ελλάδα, να το δηλώσουν για να γραφούν στις καταστάσεις που γινότανε. Όταν τελείωσαν όλες αυτές οι διαδικασίες κανονίστηκαν και όλες οι λεπτομέρειες της επιστροφής, δρομολόγιο, ημερομηνία αναχώρησης κ.λ.π.

Προτού φύγουν οι αποστολές των επαναπατριζομένων, οι συγγαρέζοι έδωσαν σ' όλα τα παιδιά καινούργια ρούχα, παπούτσια κ.λ.π είχαν αποφασίσει να δώσουν το ίδιο και στους μεγάλους, όμως διαδόθηκε στους πρόσφυγες ότι στην Ελλάδα ήταν έτοιμο ένα δέμα με ματισμό και διάφορα άλλα είδη για το κάθε άτομο και από ένα μεγάλο δέμα, για την κάθε οικογένεια. Ύστερα απ' αυτή τη διάδοση που όλοι πίστεψαν και ενθουσιάστηκαν, ζητούσαν επίμονα να φύγουν πολύ γρήγορα και δεν ήθελαν να τους δώσουν τίποτε.

Από όλους τους Ασπροκκλησιώτες δεν γράφτηκαν για επαναπατρισμό οι οικογένειες του Γιώρη Σιώμου, της Σταυρούλας Ε. Τσαντίνη και της Ευανθίας και Χρυσάνθης Γκόγκα. Η Ευανθία ήταν σύζυγος του Λεωνίδα Ζήκου από την Πόβλα.

Φεύγοντας οι συγγαρέζοι τους έδωσαν για κάθε οικογένεια από μια μεγάλη καινούργια βαλίτσα και από τέσσερα κιλά ψωμί και λίγα τρόφιμα για το δρόμο. Φόρεσαν όλοι τα καλά τους ρούχα και παπούτσια που είχαν φτιάξει αυτά τα χρόνια εκεί που ζούσαν και χαρούμενοι και ενθουσιασμένοι ξεκίνησαν για το μεγάλο ταξίδι της επιστροφής που με τόση αγωνία περιμέναν.

Το φλεβάρη του 1954 όλοι με τις βαλίτσες και ταμπογαλάκια τους ανεβαίνουν στο τραίνο της επιστροφής. Έφτασαν μέσω Αυστρίας στη Βενετία. Εκεί τους περιμέναν για το υπόλοιπο ταξίδι τους δυο κυρίες, αντιπρόσωποι του

Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού, έδωσαν σε όλους φαγητό ξεκουράστηκαν για λίγο, τους ανέβασαν σε ένα μεγάλο πλοίο με κατεύθυνση την Ηγουμενίτσα.

Στην Ελλάδα ετοιμάζαν να τους κάνουν μια καλή και εντυπωσιακή υποδοχή. Είχε ειδοποιηθεί όλη η periferia, ότι έρχονται τα αδέρφια μας από τα στρατόπεδα του "ιδιού παραπετάσματος" και πρέπει να τους υποδεχτούμε με αγάπη και να τους δώσουμε θάρρος, γιατί θα είναι όλοι τους απογοητευμένοι, αδύνατοι, άρρωστοι, κουρελήδες κι ότι άλλο κοσμικό μπορούσε κάποιος να φανταστεί. Ακόμα να δούμε την κατάντια και τη ζωή που κάνει ο κόσμος στο παραπέτασμα και που αν είχαν επικρατήσει οι συμμορίες θα βρισκόταν κι ο λαός μας στα ίδια χάλια.

Στην Ηγουμενίτσα, που θα έρχονταν το πλοίο με τους επαναπατριζόμενους είχε μαζευτεί πολύς κόσμος από την περιοχή, ακόμη και από τα Γιάννενα, για να δούμε τους πεινασμένους και βασανισμένους αδελφούς. Επίσης και πολλοί ήταν αυτοί που περίμεναν τους δικούς τους που επαναπατρίζονταν.

Στην παραλία βρίσκονταν όλες οι τοπικές, πολιτικές και στρατιωτικές αρχές, πολλοί κληρικοί και ο Δεσπότης Παραμυθιάς, Δήμαρχοι και πολλοί πρόεδροι κοινοτήτων, είχαν ετοιμαστεί για επίσημη υποδοχή, τα κίνητρα φυσικά ήταν πολιτικά.

Το καράβι φάνηκε στα ανοιχτά της θαλάσσης φέρνοντας όλους τους πρόσφυγες, εκτός από τρεις γεράντισσες προχωρημένης ηλικίας που έμειναν για πάντα και ετάφησαν στα χώματα της συγγρικής γης, που τόσο καλά τους φιλοξένησαν τα χρόνια της προσφυγιάς, κι αυτές ήταν:

1. Η Γιάννη Τσαντινοβα
2. Η Μητρο Μαρίνοβα
3. Η Νάσιο Κώσταϊνα
4. Ο Νικόλαος Τσαντίνης (νεολαίος θύμα αυτοκινητιστικού ατυχήματος στη Σκόδρα Αλβανίας).